gemeente Steenbergen

BM1602205

RAADSMEDEDELING

Onderwerp
Plan van aanpak actualisatie erfgoedbeleid

Steenbergen; 26 juli 2016

Aan de Raad,

Inleiding

De gemeente Steenbergen heeft de evaluatie en actualisatie van het huidige erfgoedbeleid op de beleidsagenda staan. Met deze raadsmededeling wordt het plan van aanpak ter kennisname aangeboden aan uw raad.

Aanpak

In het plan van aanpak zijn de relevante onderdelen uitgewerkt. Aan de hand van de volgende onderdelen wordt hieronder de hoofdlijn van het plan van aanpak beschreven:

A. Doelstelling;
B. Beoogd effect;
C. Huidige visie;
D. Uitgangspunten;
E. Fasering;
F. Partners/betrokkenen;
G. Uitvoeringsprogramma.

A. Doelstelling

De doelstelling voor dit project is een actualisatie van de nota cultureel erfgoed. De actualisatie gaat in op:

- de plaats die het (materieel) erfgoed inneemt;
- het gewenste beschermingsniveau van het erfgoed;
- de inzet op die bescherming;
- de rolverdeling van de verschillende partij, waaronder die van de gemeente.

B. Beoogd effect

Met de actualisatie van het erfgoedbeleid willen we interactief de toekomstige koers bepalen en vastleggen. Hiermee proberen we te bereiken dat duidelijk is (zowel intern als extern) welk belang de gemeente Steenbergen hecht aan de instandhouding en ontwikkeling van het cultureel erfgoed en de wijze waarop dit wordt gedaan en met welke partners.

C. Huidige visie

In de voorgaande jaren is ingezet op de realisatie van de uit de huidige nota cultureel erfgoed voortkomende doelstellingen. De huidige visie gaat uit van behoud door ontwikkeling met als doel de steenbergse historische identiteit te behouden en daar waar mogelijk te versterken.

D. Uitgangspunten

Cultureel erfgoed is een zeer breed begrip. Het begrip cultureel erfgoed omvat in het kader van dit project het volgende: *zichtbare en onzichtbare overblijfselen* van onze maatschappelijke ontwikkeling, die ons bewust maken van onze *cultuur en geschiedenis*.

Het begrip Cultureel erfgoed is verdeeld in vier categorieën:

- **Gebouwd erfgoed** gaat over historische bouwkunst, zoals beeldbepalende panden, monumenten, molens, kerken, veldkruizen, duikers en sluizen. Maar het gaat hierbij ook om historische erven, tuinen, parken en stedenbouwkundige structuren die de bouwstenen vormen van onze kernen.
- **Archeologie** gaat over in de bodem - op land én onder water - bewaarde sporen en resten van menselijke bewoning. De historische stadskern van Steenbergen en Fort Henricus hebben zeer hoge archeolgoische verwachtingswaarde. De locatie waar het voormalige slot Padmos (in het Oudland) stond, heeft de status van een beschermd, archeologisch monument.
- **Cultuurlandschap**, hiermee wordt het landschap bedoeld dat door mensen in het verleden naar hun hand is gezet. Voorbeelden van landschappelijke structuren zijn militaire linies, dijken en verkavelingspatronen, maar ook waardevolle groen- en blauwstructuren en infrastructuur;
- **Immaterieel erfgoed** is niet tastbaar. Het gaat over tradities (gebruiken) die van generatie op generatie worden doorgegeven. Een voorbeeld is het 'Prijsdansen op kermismaandag in Nieuw-Vossemeer'. Het prijsdansen staat op de Nationale Inventaris van het Immaterieel Erfgoed in Nederland en is officieel erkend als immaterieel erfgoed.

In het huidige beleid is de focus gericht op de eerste drie categorieën. In het kader van de uitvoering van de nota is een inventarisatie uitgevoerd naar het in de gemeente aanwezige erfgoed. De uitgevoerde inventarisatie (in de vorm van een erfgoedkaart) biedt een belangrijke basis voor de actualisatie van het beleid. De erfgoedkaart is als bijlage bij het plan van aanpak gevoegd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de inventarisatie naar de bovengrondse- (cultuurhistorische) en ondergrondse (archeologische) elementen. Het immateriële erfgoed is nog niet eerder geïnventariseerd. Vanuit andere projecten, zoals de ontwikkeling van de recreatieve kansenkaart is het benutten van ons immateriële erfgoed benoemd als kans. Gezien het ontwikkelpotentieel wordt het immaterieel erfgoed betrokken bij de actualisatie.

Elke voornoemde categorie van het erfgoed heeft specifieke kenmerken, een eigen achtergrond/context, wettelijke kaders en netwerkpartners. Daar komt bij dat elke categorie een eigen uitgangspunt kent en procesaanpak. De genoemde categorieën staan echter niet los van elkaar, vaak zal er sprake zijn van overlap. In het plan van aanpak is per thema de uitgangssituatie beschreven.

E. Fasering

Het proces om te komen tot de actualisatie verloopt in een aantal fasen:

- Evalueren bestaand erfgoedbeleid;
- Updaten bestaande inventarisaties (erfgoedkaart) + opstellen groslijst van het immaterieel erfgoed;
- Actualiseren / (door)ontwikkelen beleid;
- Opstellen uitvoeringsprogramma.

Besloten is om een de beeldvormende raadsvergadering te organiseren voor de actualisatie. Deze vergadering staat gepland voor 28 september 2016 en is onderdeel van fase 3, de actualisatie / (door)ontwikkeling van het erfgoedbeleid. Deze fase kent twee sporen. Het eerste spoor betreft de wettelijke verplichtingen en de gemeentelijke wensen ten aanzien van het cultureel erfgoed. Het tweede spoor gaat over de inzet van erfgoed door en voor de samenleving onder de noemer van; gemeentelijk erfgoedbeleid naar gemeenschappelijk erfgoed. Het idee is om tijdens de beeldvormende raadsvergadering in september 2016 aandacht te besteden aan beide sporen.

De invulling van de beeldvormende raadsvergadering is besproken met de werkgroep bestuurlijke vernieuwing. Doelstelling van de beeldvormende raadsvergadering is tweeledig:

- Het peilen van de mening en gedachten van onze inwoners over het erfgoed(beleid);

- Inzicht verkrijgen in de kansen en ideeën die men heeft over het erfgoed in hun eigen straat, wijk of kern, en wat nodig is om die kansen/ideeën te realiseren.

F. Partners/Betrokkenen

Voor de actualisatie van de nota is de inbreng van de gemeentelijke partners van groot belang. Het proces heeft een raadplegend karakter, waarbij in belangrijke mate ruimte wordt geboden voor de inbreng van de partners. Tevens proberen we inwoners aan te sporen om zelf actief aan de slag te gaan met het cultureel erfgoed en willen we graag in gesprek met deze inwoners om onze faciliterende rol ook in de toekomst goed in te kunnen vullen. In aanloop naar de beeldvormende raadsvergadering treden we al in overleg met een aantal partners. In het plan van aanpak is een overzicht opgenomen van de partners die betrokken worden bij de actualisatie en voor de beeldvormende raadsvergadering van 28 september 2016 een uitnodiging zullen ontvangen.

G. Uitvoeringsprogramma

Voor zowel de recreatieve kansenkaart, het natuurbeleidsplan als voor de actualisatie van de erfgoedbeleid wordt een nagenoeg identiek traject gevolgd. Uit de beeldvormende raadsvergaderingen voor de recreatieve kansenkaart en het natuurbeleidsplan is gebleken dat de door externen gegenereerde input op overlappende vlakken nagenoeg identiek is. Het is de verwachting dat ook de opbrengst van de beeldvormende raadsvergadering voor de actualisatie van het erfgoedbeleid (tenminste gedeeltelijk) zal overlappen met de opbrengst van de sessies recreatie en natuurbeleidsplan. Het opstellen van één integraal uitvoeringsprogramma doet recht aan de geconstateerde samenhang en draagt bij aan de effectieve inzet van de beschikbare middelen. Het uitgangspunt van een dergelijk uitvoeringsprogramma is dat de gemeente daar waar mogelijk faciliteert en uitgaat van de kracht en initiatieven vanuit de samenleving.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Steenbergen,

de loco-secretaris,	de burgemeester,
N.J. Reijngoudt	C. F. Zijlmans (lb)